רב פפא דוחה את דברי רב שימי בר אשי: **אָמַר** לֵיהּ – השיב לו רב פפא, **וְלִימַעֲמֵיךְ** – ולפי דבריך שכל דבר שהפריש לקרבנותיו ולא פירש לשם איזה קרבן, דינו כמעות סתומים ההולכים לנדבה, איך יתיישב **הָא** דְּתָנַן – מה ששנינו במשנה (לקמן מה.), **רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר**, נזיר שֶׁהֵבִיא **שָׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת** – כבש כבשה ואיל לקרבנותיו, **וְלֹא פֵּירַשׁ** לאיזה קרבן תהיה כל בהמה, מכיון שכל אחת מהבהמות ראויה רק לקרבן מסוים, הרי זה כאילו פירש לשם איזה קרבן הביאם. לפיכך הכבשה **הָרְאוּיָה לְחַטָּאת תִּקָּרֵב חַטָּאת**, והכבש הראוי **לְעוֹלָה, תִּקָּרֵב עוֹלָה**, והאיל הראוי **לִשְׁלָמִים, תִּקָּרֵב שְׁלָמִים**. ולדבריך קשה, **אַמַּאי** – למה אמר רבן שמעון בן גמליאל שהמביא בהמות הראויות לקרבנות נזיר הרי זה כאילו פירש, **הָא אָמְרַתְּ** – הרי אתה אמרת **שִׁבְּהֶמָּה לָאו כְּמִפּוֹרֶשֶׁת דָּמְיָא** – שכאשר הביא שלוש בהמות שאינן ראויות לקרבנות הנזירות (כגון שלשה פרים), דינם כמעות סתומים והולכים כל השלשה לנדבה, ומדוע לא נאמר שגם המביא שלש בהמות הראויות לקרבנות הנזירות, לא יהיה דינם כמפורשים לגמרי, ואי אפשר יהיה להקריבם בלא שיקרא להם שם עולה, חטאת, ושלמים.

רב שימי מתרץ שאין עופות סתומים דומים לבהמות הראויות לקרבן: **אָמַר** לֵיהּ – רב שימי בר אשי לרב פפא, אין לדמות בהמות הראויות לקרבנות הנזיר לעופות, כי **הָתָם** – שם לגבי עופות אמר רב חסדא שהם כסתומים, משום ש'**וְלָקַח וְעָשָׂה אָמַר רַחֲמָנָא**' – כתוב בפסוק (ויקרא יב ח), '**וְלָקְחָה** שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת', ועוד כתוב (שם טו ל–לא) '**וְעָשָׂה** אֶת הָאֶחָד מִן הַתֹּרִים אוֹ מִן בְּנֵי הַיּוֹנָה וגו' אֶת הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה', ומזה נלמד ששם חטאת ועולה נקבע על העופות **אִי בְּלִקְיחַת בְּעָלִים** – או בשעה שהבעלים קונה אותם, **אִי בַּעֲשִׂיַּית כֹּהֵן** – או בשעה שהכהן מקריבם. ואם בשעת לקיחה לא פירש הבעלים את שמם, עד שעת ההקרבה אין הם מפורשים מאליהם, שהרי כל אחד מהעופות ראוי להיות הן עולה והן חטאת, ולכן אם מת קודם שהכהן הקריבם יפלו לנדבה כמו מעות סתומים. אבל **הָכָא** נַמִּי – בדברי רבן שמעון בן גמליאל, שמדובר שהביא שלוש בהמות הראויות לקרבנות נזיר, אי אפשר לומר שיהיה דין הבהמות כמעות סתומים,

---

אגרות קודש

ב"ה, ד' תשרי, תשי"ט
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק שנתקבל ז"ע, בו כותב ע"ד צערו כשנזכר, איפוא הי' בשעת כתיבת המכתב לפני שלש שנים, ואיפוא נמצא עכשיו.

ויעיין בהמבואר בדא"ח במשנה יפה שעה אחת בתשובה ומעש"ט, ומהם בהמשך וככה הגדול,

ונקודה התיכונה, שתשובה ומעש"ט, **אלו** הם הענינים הגורמים נח"ר **להשי"ת**, וחיי עוה"ב הם הגורמים נח"ר **להאדם**,

שמזה מובן, גודל הריחוק וגודל דיפה זה,

ומענין זה ה"ז ג"כ בהנוגע למצבו לפני שלש שנים שאז הי' העיקר נח"ר לאדם, ומצבו עתה שבו הוא העיקר נח"ר להשי"ת ע"י פעולותיו בהפצת המעינות חוצה, וק"ל וגם פשוט,

והאומנם על שינוי זה שהוא יפה יותר, יש לומר שח"ו מצטערים.

ובמ"ש אודות ריחוק המקום וכו', הנה בימינו אלה לא נפלאת היא ולא רחוקה היא, אלא שהאלקים עשה הכל יפה בעתו.

במ"ש אודות שידוכים, ידוע פסק רז"ל בנות ישראל יפות הן, ופשוט שגם... בכלל זה, ובפרט בשנים הכי אחרונות ששינוי גדול לטוב בעניני יהדות ניכר גם לעיני בשר.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ולחתימה וגמח"ט.

כי מי מצית אמרת הדין דחטאת תקרב עולה – האם אתה יכול לומר שבהמה זו הראויה לחטאת [–הכבשה] תקרב לעולה, הרי הָכָא נְקֵבָה הָכָא זָכָר – כאן בקרבן חטאת צריך להביא דווקא נקבה, ובעולה יש להביא דווקא זכר, ומכיון שכל אחת מהבהמות ראויה רק לקרבן אחד, הרי זה כאילו פירש בפיו שתהיה לקרבן זה, ומשום כך אין לדמות עופות שדינם כמעות סתומים, לבהמות הראויות לקרבנות נזירותו. ומעתה יש להוכיח מדברי רב חסדא לגבי עופות, שההלכה למשה מסיני שכל שלא נתפרשה החטאת בתערובת כל התערובת תהיה לנדבה, נאמרה גם בדברים שאינם מעות, וחוזרת הקושיא על דברי האמוראים שפירשו שרק במעות נאמרה הלכה זו.

הגמרא מקשה על דברי רב נחמן (לעיל כו:), שבהמה בעלת מום דינה כמעות סתומים: מָתִיב רַב הַמְנוּנָא, וּמִי אָמְרִינַן – וכי אנו אומרים שבְּהֵמָה בַּעֲלַת מוּם בְּכִסְתּוּמָה דְּמְיָא – דינה כמעות סתומים והולכת לנדבה, תָּא שְׁמַע קושיא על זה ממה ששנינו בברייתא. כֵּיצַד אָמְרוּ – באיזה מקרה נאמרה הלכה למשה מסיני שהָאִישׁ מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו – שנזיר יכול להביא את קרבנות נזירותו ממעות אביו שהפריש לצורך נזירות של עצמו, ויצא בזה ידי חובתו להביא קרבנות, בְּזְמַן שֶׁהָיָה הוּא וְאָבִיו נְזִירִים, וְהִפְרִישׁ אָבִיו מָעוֹת לִנְזִירוּתוֹ – עבור קרבנות נזירותו, ולא פירש עבור איזה קרבן יהיו המעות, וּמֵת האב קודם שהקריב את הקרבנות, וְאחרי מיתת האב אָמַר הבן, הֲרֵינִי נָזִיר עַל מְנַת שֶׁאֲנַגֵּחַ עַל מְעוֹת אַבָּא – על מנת שאביא את הקרבנות מהמעות שהפריש אבי עבור קרבנות הנזירות של עצמו, זהו האופן שנזיר יכול להקריב את קרבנות הנזירות ממעות שהפריש אביו עבור נזירות עצמו. ובהמשך הברייתא מבואר, שאם הבן כבר היה נזיר בחיי האב, והפריש האב מעות עבור קרבנות נזירותו ומת, הבן אינו יכול להביא את קרבנות הנזירות מהמעות שהפריש אביו לצורך קרבנות נזירותו [של האב], ודין המעות הוא כך, הֵיוּ לוֹ מָעוֹת סְתוּמוֹת – אם האב לא פירש על המעות שהפריש עבור איזה קרבן הם, יִפְּלוּ לִנְדָבָה – יקריבו מהם עולת נדבה, כדין מותר מעות של נזירות. ואם הָיְתָה לוֹ – לאב בְּהֵמָה מוּפְרֶשֶׁת ופירש לאיזה קרבן תהיה, אם הפריש אותה עבור הַחַטָּאת, תָּמוּת הבהמה, כדין חטאת שמתו בעליה, ואם הפריש אותה עבור הָעוֹלָה, תִּקָּרֵב לקרבן עוֹלָה נדבה, וְאם הפריש אותה עבור הַשְּׁלָמִים, יִקָּרְבוּ לקרבן שְׁלָמִים נדבה. ומדייק רב המנונא מהאמור בברייתא שמעות סתומים יפלו לנדבה, שרק מעות יפלו לנדבה, אבל אם השאיר האב בהמות סתומות לא יהיה הדין כן, משום שבזה לא נאמרה ההלכה למשה מסיני. מַאי לָאו אֲפִילּוּ בַּעֲלַת מוּם – ולבאורה אפילו כשהפריש שלוש בהמות בעלות מום ולא פירש לאיזה קרבן תהיה כל אחת מהבהמות, יהיו כולן במפורשות בתערובת וילכו למיתה, ומוכח מכאן שגם בהמה בעלת מום יש לה דין 'מפורשת', ונקשה על רב נחמן שאמר שבעלת מום דינה כסתומה.

מתרצת הגמרא: אין לדייק כך מהברייתא, וְלֹא מצאנו שהבהמה יש לה דין 'מפורשת' שתלך למיתה אלא בבהמה תְּמִימָה, אבל בהמה בעלת מום דינה כמעות ותלך לנדבה.

מקשה הגמרא: לפי מה שתירצנו שרק אם הפריש בהמה תמימה יש לה דין 'מפורשת', אֲבָל אם הפריש בהמה בַּעֲלַת מוּם, בְּכִסְתּוּמָה דְּמְיָא – דינה כסתומה ותלך לנדבה, אם כן מַאי אִירְיָא מָעוֹת – מדוע אמר התנא את הדין שיפלו לנדבה לגבי מעות, לֵימָא – היה לו לומר דין זה במקרה שהָיְתָה לוֹ – לאב בְּהֵמָה בַּעֲלַת מוּם, ומת, שתלך לנדבה, ואם הפריש שלוש בהמות בעלות מום יִפְּלוּ כולן לִנְדָבָה, כיון שהסיפא לגבי 'מפורשת' עוסקת בבהמה, והיה לו לומר את שני הדינים [של סתומה ושל מפורשת] בבהמה.

מתרצת הגמרא: הָכִי נַמִּי – באמת כן הדין גם בבהמה בעלת מום, והרי זה כאילו שנה התנא את דין בהמה בעלת מום במה שאמר 'מעות', כיון שבַּעֲלַת מוּם לְמַאי קָדְשָׁא – לגבי מה בהמה בעלת מום קדושה, רק לְדְמֵי – למכרה ולקנות בדמיה קרבן, שהרי אותה עצמה אי אפשר להקריב, וּדְמֵי הֵיינוּ מָעוֹת – דבר שאינו ראוי אלא להימכר בדמים הוא חשוב כמעות עצמם, וממילא בששנה התנא 'מעות' כלל בזה גם בהמה בעלת מום.

הגמרא מקשה קושיא נוספת על דברי רב נחמן שבהמה בעלת מום דינה כמעות סתומים: מָתִיב רָבָא, שנינו במשנה (כריתות כז:), שאדם שהיה מחויב חטאת והפריש בהמה ומת, וגם בנו מחויב חטאת, הבן אינו יכול להקריב את הבהמה שהפריש אביו. וכן אם אדם הפריש בהמה לחטאת על חטא אחד שעשה, אינו יכול להקריב אותה בשביל חטא אחר, ואפילו אם הפריש את החטאת על שאכל חֵלֶב, לא יביא אותה בשביל פעם אחרת שאכל חֵלֶב. ובברייתא שם מבואר המקור לדינים אלו, שכתוב בפסוק לענין נשיא שחטא (ויקרא ד כג), 'אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים', ומהמילה 'קרבנו' לומדים שרק בְּקָרְבָּנוֹ שלו הוּא [–הבן] יוֹצֵא ידי חובתו, וְאֵינוֹ יוֹצֵא ידי חובתו בְּקָרְבַּן שהפריש אָבִיו עבור עצמו, ולכן אין הבן יכול להתכפר בחטאת של אביו.

שואלת הברייתא: יָכוֹל – אולי מה שלמדנו מהפסוק שהבן לֹא יֵצֵא ידי חובתו בְּקָרְבָּנוֹ שֶׁל אָבִיו, זה דווקא כשאין העבירות של שניהם שוות בחומרתן, כגון שֶׁהִפְרִישׁ מִן הַמַּלָּה עַל הַחֲמוּרָה – שהאב הפריש בהמה לחטאת משום שעבר עבירה קלה, כגון נדה או אכילת חלב ודם, שאין בהם מיתת בית דין אלא רק כרת או מיתה בידי שמים, והבן רוצה להביא את החטאת על עבירה חמורה, כגון חילול שבת שיש בה סקילה, אוֹ מִן הַחֲמוּרָה עַל הַמַּלָּה – או שהאב הפריש בהמה לחטאת משום שעבר עבירה חמורה, והבן רוצה להביא את החטאת על עבירה קלה, שכיון שהעבירות אינן שוות בחומרתן לכן אינו יכול לצאת ידי חובתו בקרבן אביו, אֲבָל יוֹצֵא הבן ידי חובתו בְּקָרְבָּן שֶׁהִפְרִישׁ אָבִיו, אם העבירות של שניהם שוות בחומרתן, כגון מִן הַמַּלָּה עַל הַמַּלָּה – שהאב הפריש את הבהמה על עבירה קלה, וגם הבן התחייב חטאת על עבירה קלה, אוֹ מִן הַחֲמוּרָה עַל הַחֲמוּרָה – או שהאב הפריש את הבהמה על עבירה חמורה, וגם הבן התחייב חטאת על עבירה חמורה, וכיון שהעבירות של האב ושל הבן שוות בחומרתן יוכל הבן להביא את החטאת שאביו הפריש לעצמו. משיבה הברייתא: תַּלְמוּד לוֹמַר – נאמר 'קָרְבָּנוֹ' 'קָרְבָּנוֹ' פעמיים, פעם אחת בפסוק שהובא לעיל, ופעם נוספת (שם כח) 'אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא', וממה שנכתבה המילה 'קרבנו' פעמיים לומדים שבְּקָרְבָּנוֹ של עצמו הוּא יוֹצֵא ידי חובתו, וְאֵינוֹ יוֹצֵא בְּקָרְבָּנוֹ שֶׁל אָבִיו אפילו אם העבירות שלו ושל אביו שוות בחומרתן.

שואלת הברייתא עוד: יָכוֹל – אולי מה שלֹא יֵצֵא ידי חובתו בְּקָרְבַּן שהפריש אָבִיו לעצמו, זה רק בִּבְהֵמָה שֶׁהִפְרִישׁ – אם אביו הפריש בהמה עבור עצמו, ובזה לא יצא אֲפִילּוּ אם העבירות של שניהם שוות, כגון מִן הַמַּלָּה עַל הַמַּלָּה או מִן הַחֲמוּרָה עַל הַחֲמוּרָה – ששתי העבירות קלות או שתיהן חמורות, שֶׁהֲרֵי כבר מצאנו שאין הבן יכול להקריב בהמות שאביו הפריש, כמבואר בברייתא שאֵין אָדָם מְגַלֵּחַ עַל בֶּהֱמַת אָבִיו בְּנְזִירוּת – שאם הפריש אדם בהמות לקרבנות נזירות של עצמו, בנו אינו יכול להביא אותם בשביל נזירות שלו, ואם כן נאמר שגם בחטאת רק אם האב הפריש בהמה אין הבן יוצא ידי חובתו בבהמה זו. אֲבָל יוֹצֵא הבן ידי חובתו בְּמָעוֹת שֶׁהִפְרִישׁ אָבִיו עבור קרבן חטאת של עצמו אֲפִילּוּ אם אין העבירות שוות, כגון מִן הַחֲמוּרָה עַל הַמַּלָּה, אוֹ מִן הַמַּלָּה עַל הַחֲמוּרָה – שהאב הפריש את המעות כדי להביא קרבן על עבירה חמורה, והבן מביא בהם קרבן על עבירה קלה או להיפך, וכל שכן אם היו העבירות שוות כגון ששתיהן קלות או שתיהן חמורות, שֶׁהֲרֵי כבר מצאנו שהבן יכול להקריב ממעות של אביו, כמבואר באותה הברייתא שיש אופן שאָדָם מְגַלֵּחַ עַל מְעוֹת אָבִיו בְּנְזִירוּת – שנזיר יכול להביא את קרבנותיו ממעות שאביו הפריש עבור קרבנות הנזירות של עצמו, כגון אם מת האב ואמר הבן 'הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא',